

Convenant voor de Reeuwijkse Plassen.

1. Considerans.

Overwegende, dat het gewenst is om de natuurwaarden van de Reeuwijkse Plassen te beschermen en waar nodig te herstellen, de recreatiedruk kwantitatief en kwalitatief te regelen en voorts overwegende dat de omstandigheden en belangen daarbij zeer verschillend zijn doch de maatregelen op elkaar afgestemd dienen te worden, achten de hierna te noemen partijen het van belang afspraken daarover in dit convenant vast te leggen.

2. Deelnemers aan het convenant (partijen):

- a. De Vereniging van Watereigenaren en Rechthebbende Gebruikers
- b. De Vereniging Natuurbehoud Plas 's-Gravenkoop
- c. De Vereniging van Eigenaren De Sluipwijkse Plassen
- d. De gemeente Reeuwijk.

3. Definities

- a. Het Reeuwijks Plassengebied:
Het plassengebied als in dit convenant bedoeld, bestaat uit de plassen:
De Sloene, Ravensberg, 's-Gravenbroek, Elfhoeven, Klein Elfhoeven, Vrijhoef, Kalverbroek, Nieuwenbroek, Roggebroek, Groot vogelenzang, Klein vogelenzang en 's-Gravenkoop.
Het gebied wordt omsloten door de 's-Gravenbroekseweg, de Oostsloot, Oudeweg, De Steupel, de dijk tussen de plas Broekvelden en Vettenbroek en De Sloene, de Kooydijk, Zoetendijk (gedeeltelijk), Bosmankade, Lecksdijk, Gravekoopsedijk, Prinsendijk, de Twaalfmorgen, Vlietdijk, Platteweg, Lucasselaan, Not. d'Aumerielaan.
- b. een secundair gebied bestaande uit de direct omliggende gebieden voorzover deze van invloed zijn op de kwaliteit en kwantiteit van het water en de natuurwaarden in het plassengebied.

4. Partijen stellen het volgende vast

- a. De Reeuwijkse Plassen zijn c.a. 750 ha groot. Zij zijn voor 80% eigendom van particulieren
- b. (c.a. 600 ha), 15% is eigendom van de gemeente (c.a. 125 ha) en voor het overige van andere overheden.
- b. Voor het behoud en de ontwikkeling van het plassengebied is het van essentieel belang van alle eigenaren, dat de verschillende vormen van gebruik afgestemd worden op de gewenste ontwikkelingen in het plassengebied, zoals in de considerans omschreven.
- c. De verenigingen zijn van mening dat de plassen geen openbaar (vaar)water zijn, doch de gemeente is van mening, dat er sprake is van min of meer openbaar zijn als vaarwater. Partijen doen geen uitspraak over het al of niet openbaar zijn van de plassen als openbaar vaarwater. Zij gaan ervan uit dat de eigenaren van de bodem een beschikkingsbevoegdheid hebben omtrent het gebruik van het water dat zich op hun grond bevindt.
Tot hoever deze beschikkingsbevoegdheid gaat is nimmer vastgesteld.
- d. Zowel de eigenaren als de gemeente, als eigenaar en als overheid, hebben er belang bij het varen op de plassen te reguleren om de natuurwaarden te beschermen alsmede ongewenste ontwikkelingen tegen te gaan, zoals te snel varen, alsmede het varen met kleine vaartuigen door oever- en watervegetatie.

- e. De ondertekenaars van dit convenant spreken zich uit, zich in te spannen voor het behoud van het plasseengebied.
Zij streven ernaar de in het gebied aanwezige natuur- en cultuurwaarden te beschermen o.a. tegen de toenemende recreatiedruk, cultivering en bebouwing. Zij doen dit vanuit de overtuiging dat op vrijwillige basis tussen particulieren, eigenaren en de overheid afspraken gemaakt kunnen worden over behoud en ontwikkeling van natuur en landschap. Alle deelnemers aan het convenant zullen zich maximaal inspannen om een breed draagvlak te creëren onder de eigenaren en gebruikers.
- f. Het is gewenst regelmatig inventarisaties te doen ten behoeve van monitoring van de ontwikkelingen alsmede ten behoeve van de evaluatie van de verrichte inspanningen.

Ten einde dit te bereiken sluiten partijen het volgende convenant:

5. Doel van het convenant

- a. Het convenant beoogt de verschillende vormen van gebruik af te stemmen op het behoud en de ontwikkeling van het plasseengebied met onderkenning van de belangen van de diverse eigenaren in het gebied.
- b. De deelnemers aan het convenant nemen de inspanningsverplichting op zich het herstel van de Reeuwijkse Plassen te bevorderen, met het Eindrapport van de Werkgroep Toekomst Reeuwijks Plassengebied als uitgangspunt. Waar nodig plegen zij overleg met en laten zich zo nodig adviseren door het Overlegplatform Toekomst Reeuwijkse Plassen (OTRP).
- c. De deelnemers aan het convenant spannen zich in de netto opbrengsten, die gegenereerd worden uit met name de waterrecreatie in het gebied ten goede te laten komen aan het gebied, zoals bedoeld in de considerans.
- d. Ten behoeve van de realisatie van de doelstegen van dit convenant zullen de deelnemers aan dit convenant een rechtspersoon instellen..
- e. Het aanlegvergunningstelsel als bedoeld in de Wet op de Ruimtelijke Ordening zal buiten toepassing kunnen blijven voor de ondertekenaars van een terzake te sluiten convenant voor zover de gemeente hiertoe de medewerking van Gedeputeerde Staten zal kunnen verkrijgen, waartoe de gemeente een inspanningsverplichting heeft. Als basis voor deze afspraken kan de inventarisatie van natuurwaarden worden gebruikt die in opdracht van de gemeente Reeuwijk wordt gemaakt.

6. Inspanningsverplichtingen.

De deelnemers aan het convenant zullen zich inspannen bedreigingen van het plasseengebied te keren en verbeteringen in het gebied te stimuleren. Daartoe dienen door onderzoek, uitgevoerd in het kader van de OTRP, de mogelijk effecten van het handelen redelijkerwijs aannemelijk gemaakt te worden. Het gaat hier om concrete handelingen met meetbare resultaten.

De inspanningen zullen zich ten minste richten op:

- a. **De verbetering van de waterkwaliteit in het plasseengebied.**
Hiertoe behoren de beheersing van het waterpeil en het verantwoord inlaten van gebiedsvreemd water.
De deelnemers spannen zich in de waterkwaliteit in het plasseengebied te verbeteren door hun achterban en mogelijke derden te stimuleren de toevoer van mest- en afval stoffen tegen te gaan en deelname aan natuurontwikkelingsprojecten, waaronder baggeren te bevorderen.
- b. **Het beheer en de ontwikkeling van natuurwaarden.**
  1. De deelnemers zullen zich door voorlichting en stimulering van hun achterban en mogelijke derden inspannen de bestaande natuurwaarden te behouden en daar waar mogelijk te versterken. De activiteiten zullen onder andere worden gericht op beeldbepalende

landschapselementen, natuurgericht sloot- en bermbeheer en het gebruik van inheems plantmateriaal in erfbeplanting.

2. Naast voorlichting kan dit doel worden gerealiseerd door het bundelen van activiteiten van particulieren om subsidies te verkrijgen voor aanleg en onderhoud. De deelnemers aan het convenant zullen zich actief richten op het verwerven van middelen in dit kader. Activiteiten van andere, de eigenaren ondersteunende organisaties, moeten als zodanig worden afgestemd op de in het kader van dit convenant omschreven doel.
3. Het op elkaar afstemmen van de verschillende activiteiten gericht op het behoud en de ontwikkeling van natuur en landschap, alsmede het bundelen van activiteiten gericht op dit doel.
4. De deelnemers zullen zich gezamenlijk inspannen voor de ontwikkeling van beheersvormen door particulieren waardoor gedwongen overdracht van eigendomsrechten kan worden voorkomen.

7. Het beheersen van de recreatiedruk.

De deelnemers spannen zich in het gebruik van het plassen gebied voor recreatie kwantitatief en kwalitatief te reguleren en, indien nodig met het oog op de aantasting of ontwikkeling van natuurwaarden, te beperken.

I. Op het water

Dit dient bereikt te worden door:

1. Fysieke belemmeringen (in het water), die het gebruik van het plassen gebied door recreanten kunnen sturen.
2. Handhaven van maximaal de huidige doorvaarthoogtes en doorvaartbreedtes van bruggen
3. Het tegengaan van verdere ontsluitingen van het plassen gebied middels vaar- en/of overdraagverbindingen voor vaartuigen.
4. Vaarontheffingstelsel dat minimaal voldoet aan de volgende voorwaarden:
  - a. een ontheffingsplicht voor alle vaartuigen;
  - b. geen vaarontheffingen voor pleziervaartuigen waar een vaarbewijs voor nodig is;
  - c. bij zware of stelselmatige overtreding: (al dan niet tijdelijke) intrekking van de ontheffing;
  - d. dagontheffingen;
  - e. controle op de naleving;
  - f. nader te bepalen numerus fixus voor de vaarontheffingen.

II. Op de wegen

De deelnemers aan het convenant streven ernaar het verkeer in het plassen gebied te beperken en de vermindering van de snelheid na te streven, naast voorlichting en regelgeving, door fysieke maatregelen te bewerkstelligen.

III. Oeverrecreatie

De bestaande oeverrecreatie aan de recreatiestrook aan de noord-oostzijde van de plas Elfhoeven, de Korssendijk, de Hortemansdijk, de Twaalfmorgen en de Lecksdijk wordt niet verder geïntensiveerd.

8. Overleg tussen de deelnemers

- a. De deelnemers aan het convenant zullen tenminste twee maal per jaar bijeenkomen om de uitvoering van het convenant te bespreken.
- b. De deelnemers verplichten zich elkaar tijdig die informatie te verstrekken die dienstig is voor een goede uitvoering van de doelstellingen van dit convenant.

9. Besluitvorming

- a. De uitvoering van het convenant geschiedt in consensus.
- b. Indien partijen een of meer onderdelen van het convenant willen veranderen, bijstellen of laten vervallen kan dat alleen als alle partijen daarmee instemmen.

10. Looptijd

Het convenant wordt aangegaan voor een periode van drie jaar en wordt stilzwijgend verlengd met een periode van drie jaar tenzij één der partijen tenminste drie maanden van te voren tot beëindiging wenst over te gaan.

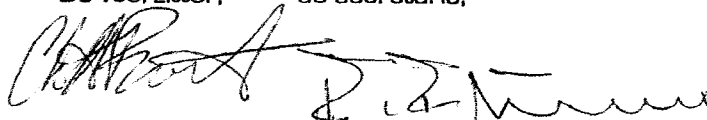
Reeuwijk: 27 april 1998

De Vereniging van Watereigenaren
en Rechthebbende Gebruikers,
De voorzitter,

P. Booster

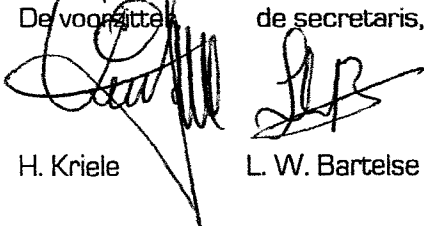
De Vereniging Natuurbehoud
Plas 's-Gravenkoop.
De voorzitter, de secretaris,

C.A. Buitelaar

R. van Rijmenam

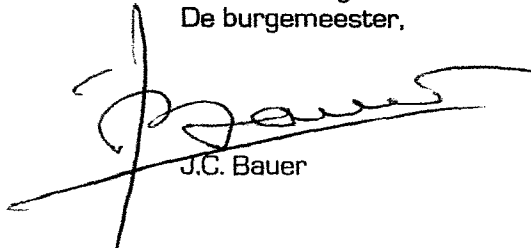
Vereniging van Eigenaren
De Sluipwijkse Plassen
De voorzitter, de secretaris,

H. Kriele

L. W. Bartelse

Gemeente Reeuwijk:
De raad der gemeente Reeuwijk
De burgemeester,

J.C. Bauer

Memorie van toelichting bij het convenant voor de Reeuwijkse Plassen

Het Reeuwijkse plassegebied is uniek. In de loop der tijden heeft het door menselijk handelen een geheel eigen karakter gekregen met vele natuur- en landschapswaarden en recreatiemogelijkheden. Het is echter ook een kwetsbaar gebied; ontwikkelingen in het plassegebied en/of in de omgeving hebben grote invloed op de aanwezige waarden.

Niet alleen betreft het hier een uniek gebied voor wat betreft de grote natuur- en landschapswaarden en de recreatie, maar ook ten aanzien van de eigendomsverhoudingen. Circa 80% van het gebied, zowel land als water, is particulier eigendom. De grote wateroppervlakken van de plassen zijn geheel verkaveld, op eenzelfde wijze als het land.

Als het gehele gebied land in particulier bezit zou zijn geweest, was het recht op het gebruik helder geweest. Water is echter een vluchtig medium en daardoor bestaat wel helderheid over de eigendomsrechten met betrekking tot de bodem, de vis- en jachtrechten, maar bestaat discussie over het gebruik van het water.

Vanuit het besef dat de aanwezige natuur- en landschapswaarden in het plassegebied onderhoud, bescherming en versterking behoeven, zijn de ondertekenaars van dit convenant met elkaar het gesprek aangegaan over een overeenkomst waarin het gebruik en het eigendom op elkaar worden afgestemd. Om niet als partijen tegenover elkaar te hoeven staan in juridische procedures over bijvoorbeeld openbaarheid van het water, kiezen de gezamenlijke eigenaren (inclusief de gemeente) ervoor dit convenant te sluiten.

In uitvoering te kunnen geven aan het convenant hebben de ondertekenaars (de eigenaren, waarbij de gemeente als eigenaresse optreedt) besloten hiertoe te gaan samenwerken in een op te richten rechtspersoon.

Deze rechtspersoon zal worden belast met het verder uitwerken van de in het convenant gemaakte principe afspraken. Zo zal zij een beleidsplan moeten ontwikkelen waarin de bepalingen van het convenant verder worden uitgewerkt. De rechtspersoon zal inhoudelijk uitvoering geven aan bijvoorbeeld een stelsel van vaarontheffingen.

Daarnaast zal hij, op grond van te formuleren beleid en criteria, eventuele opbrengsten uit vaarontheffingen als bijdragen in het onderhoud en de ontwikkeling van het plassegebied inzetten. Tevens kan de rechtspersoon een mogelijkheid bieden subsidies aan te trekken voor de bevordering van de natuurwaarden in het plassegebied. Voor veel subsidieverstrekkers is de aanwezigheid van een dergelijke rechtspersoon een belangrijk argument bij de subsidietoekenning.

In de statuten van de rechtspersoon zal een bepaling worden opgenomen waardoor een Raad van Advies in het leven wordt geroepen, waarin de besturen van de georganiseerde gebruikers zitting zullen hebben (te denken valt hierbij aan onder andere de WBE en WRP). De gemeente heeft in deze Raad van Advies zitting op basis van haar publiekrechtelijke bevoegdheden en taken.

In de afgelopen jaren is, met name in de Werkgroep Toekomst Reeuwijkse Plassen, gewerkt aan een inventarisatie van de problemen die in het plassegebied aan de orde zijn. In het eindrapport van de werkgroep is een reeks van mogelijke maatregelen opgenomen die kunnen bijdragen aan het versterken van de natuurwaarden in het plassegebied.

De werkgroep is opgegaan in het Overlegplatform Toekomst Reeuwijkse Plassen (OTRP).

In het convenant is voor de deelnemers de inspanningsverplichting vastgelegd het herstel van het plassegebied, op basis van het eindrapport van de werkgroep Toekomst Reeuwijkse Plassen, te bevorderen.

De ondertekenaars van het convenant hechten grote waarde aan de OTRP. Daarom is vastgelegd dat de in te stellen rechtspersoon zich bij haar werkzaamheden zal laten adviseren door het platform. De eigenaren zullen tevens actief aan het platform blijven deelnemen.

Het plassegebied heeft zijn unieke karakter gekregen door toedoen van eigenaren in de loop der tijd. De eigenaren hebben vaak te maken met hoge onderhoudskosten en zij leveren grote inspanningen om het gebied in stand te houden. Mede dankzij die inspanningen is het een waardevol gebied voor anderen die zich daar op het water ontspannen of genieten van de natuurwaarden die het gebied kent.

Het gebruik van het gebied voor wonen, werken en recreatie levert evenwel spanningen op met de doelstellingen van behoud en bevordering van de natuur.

In het bestemmingsplan heeft de gemeente door het vastleggen van de bestemmingen in het gebied het gebruik in belangrijke mate gereguleerd. De deelnemers aan het convenant zetten zich in voor de bevordering van de natuurwaarden in het plassegebied door voorlichting, advisering aan en

ondersteuning van de bewoners, waarbij eventueel bijdragen te verkrijgen zijn in de kosten van onderhoud of aanleg van landschapselementen.

Het beheersen van de recreatiedruk op het plassengebied is een van de middelen die kunnen bijdragen aan het behoud en de ontwikkeling van het gebied. Niet alleen de kwantiteit van de recreatie is daarbij aan de orde; heel vaak is juist de kwaliteit bepalend voor de mate waarin de natuur wordt aangetast. Een van de weinige mogelijkheden de recreatiedruk te beheersen en het gedrag van de gebruikers te beïnvloeden is de uitgifte van vaarontheffingen. Uitgangspunt is dat het verboden is te varen in het plassengebied tenzij men een ontheffing van dit verbod heeft. Na uitgebreid overleg is in het convenant voor deze oplossing gekozen omdat deze niet tot aantasting van de rechten van het eigendom leidt.

In de ontheffing worden bepalingen opgenomen over zaken als: waar mag men varen, met welke snelheid en welke delen zijn afgesloten voor vaarverkeer met het oog op de ontwikkeling van de natuur. Tevens kan bij de ontheffing informatie worden gegeven over de achtergronden van deze bepalingen en aangegeven worden waarom bepaald gedrag minder gewenst is.

Voor de realisering van de ontheffingen is de in te stellen rechtspersoon verantwoordelijk evenals voor de inzet van de middelen die hierdoor beschikbaar komen.

De ontheffingen zullen hun basis krijgen in de Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) van de gemeente Reeuwijk, waardoor de overheid (de politie) met het toezicht op de handhaving van het stelsel is belast.

Om eenduidige uitvoering van een dergelijke regeling mogelijk te maken wordt aan iedereen die op de plassen wenst te varen het bezit van een ontheffing opgelegd, ook aan de eigenaren in het gebied. Alleen op die wijze is een goede controle op de handhaving mogelijk. Bovendien maakt vrijwel iedereen in het plassengebied gebruik van het water van anderen.

Bij de uitwerking van het ontheffingenstelsel worden regelingen getroffen voor de beroepsmatige vaart op de plassen en voor bijzondere evenementen zoals zeilwedstrijden op basis van de wedstrijdagenda.

In het gebied komt een aantal fysieke belemmeringen voor die een regulerende werking hebben, zoals de bruggen. Ook deze middelen zullen verder worden ingezet om tot beheersing van de recreatiedruk te komen. Om die reden maken de deelnemers afspraken over de hoogte en doorvaartbreedte van de bruggen en eventuele maatregelen op de wegen.